

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Članka vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1 1/2 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tucenavstrajske dežele 8 K, za ostale pa po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoških inštovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 v. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisni listi ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, sprejemna pisarna, inšpektor in reklamacije.

Položaj.

V domači politiki vidimo vedno tesnoje zblizevanje strank, ki hočejo zjedinenje jugoslovanskega naroda. Tudi na Hrvaškem se opazuje, da se morajo stranke udajati mogočnemu valu jugoslovanske misli. Na drugi strani pa se je začelo besnenje naših starih nerijateljev med nemškutarji in Nemci. Najprej se je v Ptuj začelo z zvijačo, kjer so nepoučene in bojzljive župane dobili z lažmi o srbskem kralju na svojo stran. V Mariboru pa so se že koj postavili s surovo silo. Poskrbeli so si sami oškodovanje par nemškonarodnih spomenikov, da so imeli tudi bližnji povod za nemire in potem se je začelo. Mariborski občinski zastop samostojnega mesta Maribor, ki ima opravljati tudi varnostno službo, odklanja odgovornost za vse nemire, to se pravi: nemška mestna fakinaža ima proste roke, lahko dela, kar hoče. Višji oblast, v tem slučaju grof Clary, ne gane niti z mezinem. Če bo pozneje klican na odgovor na Dunaj, se bo že zopet izvil. Tako je s Slovenci, da pri državnih oblastih ne dobijo varstva. In vendar ima vsaka država prvo nalogo, da varuje svojim državljanom imetje in življenje. Besnost Nemcev proti jugoslovanski misli gre tako na široko, da protestirajo proti jugoslovanski državi celo po remškem Štajerju mestni zastopi, katere bi ta zadeva naj presneto malo brigala. A vse to nam je dodaj, da so se Nemci res zbal, da bi izgubili svoje pridne in cene nlapce, delavce, dekline in viničarje, svoje sužnje in robove, naše preljube Slovence in Slovenke. Mi gremo naprej, mi Jugoslovani.

V Štajerski politiki je opaziti, da so vse stranke proti sedanjemu cesarskemu namestniku. Vsem obeta vse, a nič ne stori. Ljudem pravi, da jih štiti, na Dunaju pa izvejo poslanci, da hoče še hujše prišnititi ljudstvo, kakor je ministrom na Dunaju sploh

Ijubo. Ker je moral iti Claryjev ljubljeneo Weiß iz Maribora, bo moral baje tudi baron Müller iz Celja,

V avstrijski politiki je tako, da je vse proti Nemcem. Ni ga naroda, ki bi ne imel najsrčnejše želje, da bi živel kolikor mogoče daleč proč od tega nadutega, po gospodstvu hlastajočega naroda. Zato ima sedanji ministrski predsednik Seidler, ker se opira predvsem na Nemce, slabo stališče. Vse stranke mu uhajajo in za vsako glasovanje mora za njim beračiti, da spravi večino skupaj. V februariju bo glasovanje o proračunu, kmalu nato za davke, vsled tega Seidler te dni že moleduje okoli Poljakov in Ukrajincev. O teh dveh strankah je znano, da se prodajata, dočim Jugoslovani in Čehi stojijo trdno na svojem stališču.

V ogrski politiki se izvršuje zopet velika nesramnost proti vladarski hiši, proti Avstriji in proti nemadžarskim narodom na Ogrskem. Ogrji so dobili od kralja zagotovilo, da dobijo po vojni svojo armado z madžarskim poveljnim in službenim jezikom. A ko bo imela Ogrska svojo armado, bo tudi proti dinastiji in Avstriji lahko govorila, kakor bo hotela. In znano je, da Ogrji niso skromni, ne v svojih ciljih, ne v svojih željah. Gorje pa narodom na Ogrskem, katere bodo potem tudi pri vojaščini pomadžarovali. Kdo more dati narodu pravico, da druge narode tlačil in pritiska? Te pravice nima nihče, zato se moramo vsi drugi narodi potegniti tudi za pravice nemadžarskih narodov na Ogrskem. Proč z nemško in madžarsko nadvlado, mora biti naš skupen klic.

Ptujski „Štajerc“ in laž.

„Štajerc“ se je svojčas rodil iz laži, od laži je dozdej živel ter ji bode zvest ostal do svojega pogibna. V zadnji številki je „Štajerc“ na široko odprl svoja lažnjiva usta ter se na debelo zlagal, da je v zadnjih tednih dobil „stotero in tisočero“ novih naročnikov. Če bi bil pisal, da je število naročnikov padlo za „stotero in tisočero“ naročnikov, bi se bil s tem pač približal resnici. Pa če že hoče lagati, da bi vsaj malo bolj premeteno lagal, ne pa tako nemarno, da vsakdo lahko njegovo laž takoj prime. Že pred 10 leti je „Štajerc“ lažnjivo napisal nad svojo glavo, da se tiska v 15.000 izvodih in ta napis še nosi dandanes. Ob vsakem novem letu pa kriči in vpije, da je dobil „stotero in tisočero“ nove naročnike! Če bi torej res dobil „Štajerc“ vsako leto „tisočere“ nove naročnike, potem bi se bilo moralo število njegovih naročnikov v 10 letih pomnožiti najmanj na 20.000. In če bi k tem prišteli tistih 15.000, katere je baje imel pred 10 leti, potem bi se moral sedaj tiskati najmanj v 35.000 izvodih. In vendar nosi še tudi danes na svoji lažnjivi glavi napis, da se tiska v 15.000 izvodih! Seveda še to ni resnica! V par jerskih ga prinesejo na ptujsko pošto — to je ves „Štajerc“ za naročnike! Ker „Štajerc“ zdaj ob času vojne piše vedno le v korist meščanov, ker nikdar ne brani kmeta zoper krivične odloke raznih oblasti, ker vse hvali in odobrava, kar nemški uradniki ukrenejo zoper našega kmeta, zato mu je naše kmetsko ljudstvo pokazalo hrbet, izvzemši nekatere zapeljane in od ptujskih meščanov odvisne ose-

LISTEK.

vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Pred menoj je stala na dveh — opica in me je pogledovala posmehljivo-zaničevalno.

Zival je bila precej velika in se je lotila kar meni nič tebi nič mojih žepov. Kar po vrsti jih je začela pretiavati ter vohati v nje. Prebil sem mučne trenutke v negotovosti, da se ne sprimeva z zverino na življenje in smrt.

Iz telesno in dušno mučne zadrege me je rešil infanterist, ki se nama je približal od zadaj in požal mojo prijateljico z besedami:

„No, naš Pagatel že gre zopet k obedu.“

Raztolmačil mi je še, da je opica last gospodarka žmibrodsko pristave. Vsako opoldne obišče enkrat postojanke, kjer se nasiti pri častnikih, nato pa zopet odide domov.

Vrnivši se v naš stan, sem stavil tovarišem 10 steklenic šampanjca, če bi sploh kateri uganil, katero žival da sem srečal danes na galiških tleh in v strelskih jarkih. Prebrodili so vso živalsko kramo, vendar opice ni omenil nobeden.

Veliki teden v četrtek ter petek bi si bil rad privoščil naš gospod oberst rib iz Strype. Pravil sem mu, da se nam bo lov gotovo obnesel, če se lotimo ribnega življenja z ekrazitom in ročnimi granatami. Za ta nasvet se je stari obregnil, da sem — brezsrčen barbar, ki bi se drznil lotiti nedolžnih ribic s strelom, ko je vendar že po ribarskem zakonu prepovedano z naboji loviti. Sem si tolmačil ta nauk po svoje ter prepustil stari glavi, naj ribari po svoji pameti.

Pozval je vse kmete iz cele vasi, da so mu z nosili skupaj mreže, kar so jih sploh posedali. Iz celega polka si je odbral vse one častnike in možje, ki so izpovedali, da umejo ribarstvo.

Z osmimi mrežami oboroženi so korecali na veliko sredo pod oberstovim nadzorstvom proti Strypi, da nalovijo rib za celi polk. Cel popoldan so vlačili mreže po vodi, pa niti žabje krače niso vjeli.

Stari je mazal lovec s potrpežljivostjo, češ, da se ne smejo hudovati nad neuspehom, ker pač ni še pravo vreme in se skrivajo ribe prevč na globoko, menda že prav na dno. Po tolikem smešno zastojškem trudu je še kvantal doma, kako da je on slovel kot prvi ribič postrv po celi Bosni in Hercegovini.

Drugega jutra na vse zgodaj sem odposlal pionirskega narednika k reki, da je pognal v razne globokejšie tolmune devet ročnih granat. Pobili in nalovili so nad 33 kg rib raznih vrst in velikosti. Je stari kimal, ko je priromala na veliki četrtek na mizo ribja pečena. Na vprašanje: „Odkod toliko rib?“ je dobil odgovor, da jih je nalovil v mreži neki kmet in jih prodal. Naš polkovni oče so verjeli in jedli s slastjo po človeškem sočutju dovoljeno vjete ribe.

Vsikdar po tečno zavžiti večerji si je gospod obrisal mustače in začel se je zopet eden onih večerov širokega zdehanja, nad katerimi sem se huđoval tolikokrat pri vojaki. Oče so vodili zabavo pogovora. Mi smo lahko samo poslušali ter pokorno priklavali. Pripovedoval nam je kisle zaspanega glasu o samih manevrih in svojih vsakdanjih doživljajih po Bosni ter Hercegovini.

Ti družinski večeri so se vlekli kot megla počasi do 11. ure v noči in še dalje. Menil sem večkrat, da se mi morajo razkleniti željosti vsled neprestanega zdehanja; pa nas je stari še vedno skilavo pogledoval ter mrevčaril s potrpežljivostjo. Vstali smo od muže šele tedaj, kadar so nam pokazali

čeka, da se slobodno porazlezemo po svojih temnih brigolih.

Na veliki petek zvečer je krožil naš oberst v običajni večerni zabavi po polju artilerijske stroke. Slišali smo, da njegovih starih živcev ne more pretresti ali omajati niti najljutejši topovski ogenj. Njemu se dozdeva izključeno, kako bi se bal strela kak višji častnik. Zvedeli smo, kako so stali naš oče kot skala mirno, ko so nameravali Rusi leta 1914 oblegati Krakovo, a so si premislili ter opustili te nakane. Okoli 11. ure v noči nas je stari milostno odpustil v prepričanju, da smo gotovo vsi uverjeni: oberst je junak neustrašljive vstrajnosti.

Na veliko soboto je bil krasen dan. Naš gospodar je prekinil post in mirno brezdelje s poveljem: da mora moštvo eksercirati celo predpoldne, da se izuri za paračo, katero bo priredil na veliko noč. Med vežbanjem je priropotal nad vas sovražni aeroplan. Oberst, ki je vaje nadziral, je zapovedal, da je streljal kar celi bataljon na rusko letalo. V naš stan vrnivšemu se oberstu sem omenil, da bi utegnili imeti to brezpomembno pucanje v zračne višine za nas vse resne posledice. Stari je bil pa nasprotnega mnenja, da se mora podkadiiti sovražniku pod pete, četudi se giblje v zraku.

Krog poldneva je pribrenčal že prvi sovražni šrapnel in se razkahl ravno nad selom. To je bil prvi znak, da bodo temu vodilnemu strelu sledile še debele tetke — granate. Iz žrela ruskega topa je pričivila prva in se zakopala v zemljo na levem oglu sela. Gospod oberst je vidno prebledel in me vprašal:

„Ali bo ta preklicani Rus škropil ter tupal po celi vasi?“

Samoobsebi umevno, da bo požegnal celo našelbino od leve na desno. Granate so romale ena za drugo v vas. K sreči so zadevale vedno le med hiše, ker je streljal sovražnik samo iz ene havbice.

be. Očka Ornik! Treba bo Linhartu ukazati, da popravi „Stajereu“ njegovo lažljivo butico, da vsaj prve besede, ki stojijo v vsakem listu že nad naslovom ne bodo lažnjive!

Kako sodi slovensko kmet-sko dekle o Claryjevih odredbah.

(Piše mladenka iz Braslovč.)

Spoštovani „Slovenski Gospodar“! Ti si skoro edini naš prijatelj v teh težkih časih, ki rade volje sprejmeš želje in pritožbe ubogega kmeta. Sprejmi v svoj predal tudi našo zadevo, ki je vredna, da izve za njo širša javnost.

Več braslovških kmetov (in tudi po drugih krajih) je z veliko težavo zredilo svoje svinje in jih v sredi meseca novembra prodalo za vojaško bolnišnico v Celju. Imeli so dovoljenje, ki pa, kakor smo pozneje izvedeli, ni bilo pravilno. S tem so nas preslepili nakupovalci, da smo oddali svinje, nič hudega siuteč. Prodali smo živo težo po 8 K, mrtvo pa po 11 K kilogram. To je bila taka hudobija, da nas sedaj kličejo na sodnije, kakor kakšne cestne hudodelnike in roparje. Plačali smo visoke kazni, skupno več tisoč kron.

Postava je postava, to pa velja samo za kmeta. Več bolj premetenih gospodov si je brez skrbi nakupilo svinje zase, a njim se ne zgodi nič zalega. Nasledek pa bo ta, da bo zanaprej grof Clary zastojlaskal prašičev po naših hlevih. To je splošna sodba savinjskih kmetov. Svinjereja se ni izplačala pred vojno, še manj pa sedaj pri tolikih revkizicijah in draginjah ter skromnih delavskih močeh.

Neznosno je tudi za kmeta to siljenje mestne gospode, ko si gre na deželo nakupovat živeža. Kmet je v stiski. Če jim prodaja, je kaznovan; kazen pa ršelej zadene le prodajalca, nikdar pa kupovalca. Pred vojno so ljudje trumoma hiteli v mesta. Sedaj pa se jim na deželi bolj dopade; naš kruh jim diši, našega dela in pravice pa ne spoštujejo. Kakor čitamo v listih, pobijajo mestni ljudje Slovence s šipe, Slovenci niso varni življenja, če se pokažejo na ulici. V mestu preleti te ljudi strah in groza, če slišijo v Mariboru, v Ptujju ali v Celju kakó slovensko besedo. Ko pa pridejo z nahrbtnikom na kmete, pa že znajo vsi prav dobro slovensko. „Mati, teta, gospodična, imate kaj špeha, jaje, moke, mleka ali kakih stvari? Bomo vam dobro plačali.“ Tako govorijo ti isti nemški hujskači, če bi radi dobili kaj pridelkov. Ši jih pridelala slovenski kmet. Dasiravno nam samim silno primanjkuje živil, vendar se usmilimo teh gospodskih beračev in si od svojega odrgamo ter damo jim, kar jim edinozveličavno nemštvo nikakor ne more dati.

Prehranjevalni urad, grof Clary in še drugi nemški uradniki postavljajo nas kmete v eno vrsto z mestnimi ljudmi. Dobro, bomo pa delali tudi tako, le gsem ur na dan, in ne od zore do mraka ali pa še celo ponoči. V senci malo lačen ležati, to še menda ni prehudo. Naših pritožb tako ne sliši nihče drugi kot Bog v nebesih, do tistih visokih nemških gospodov v Gradcu in na Dunaju niti ne pridejo.

Ubogi slovenski kmeti, toliko trpiš in kraviš na bojnem polju. Zaslужil bi si prostost, svoboden razvoj in pravico. Namesto te pa te doma stiskajo neusmiljeni tujci, ki nimajo smisla za tvoj na predek. Kedaj ti zasveti zarja miru in boljše bodočnosti? Edino pod okriljem habsburško-avstrijske jugoslovanske države! Me Slovenke upamo, da v do-

glednem času napoči dan, ko bomo lahko zaklicale posebno me hčerke in sinovi slovenskega kmetijskega stanu:

Sedaj tu biva prost moj rod,
Na svoji zemlji sam gospod!

M. V.

Pritožbe iz šoštanjkega okraja.

Kakor razvidim iz raznih pritožb, se v naših o. kr. uradih marsikje z našim ljudstvom postopa na nečuvnen način. Tudi pri nas ni v tem oziru vse v redu.

Navesti hočem za danes samo nekaj slučajev, ne da bi uvedel imena. Ako to ne bo pomagalo, pa hočem drugače nastopiti. Nezaslišano je, kako se postopa pri o. kr. okrajnem glavarstvu v Slovenj-gradu s strankami glede vojaških podpor.

Vložene prošnje se ne rešijo, dasiravno so že vložene po 5 do 12 mesecev. Vse pismene pritožbe ne pomagajo nič. Niti ne odgovori se nanje. Stranke hodijo v tej zadevi osebno na o. kr. okrajno glavarstvo. Tam jih enostavno zavrnejo, češ, da bodo dobili pismeno rešitev, ali pa tudi, kar se je večkrat zgodilo, na vrata obesijo napis: Danes se ne uraduje, četudi je uradni dan. Koliko potov, zamude časa in stroškov vsled daljne vožnje imajo s tem stranke! Pa še to vse zastojl! Ljudje se zatekajo k advokatom ter morajo tam plačevati. Ali bi tega treba bilo, ko bi urad prošnje hitreje reševal? Ako pri o. kr. okrajnem glavarstvu nimajo dovolj uradnikov — naj jih dobijo več!

Ljudstvo je skrajno razburjeno, godrnja navadno nad županom, češ, da je on kriv itd. In kdo je vsega tega kriv? Slavoznani uradniški šimelj. Ali temu res ni odpomoči? Bomo videli!

Se slabše se godi našim ljudem pri o. kr. davkariji v Šoštanju ob dnevih, ko se izplačuje vojaška podpora. Kako se tam postopa z ženami in materami, ki so morale v krvavo vojno poslati svoje može in svoje sinove, to je že nečuvno. Tamošnji uradniki, posebno eden, katerega ime za danes še zamolčimo, vpijejo nad ubogimi ženami ter z njimi neuljudno postopajo.

Ali so te uboge ženske res to zaslužile, ker so dale svoje može, svoje sinove za domovino, da se ob priliki, ko pridejo po podporo, z njimi tako ravna? Ne, stokrat ne! Proti temu bomo v prihodnjih najostreje nastopili.

Pretekli teden je bilo na o. kr. okrajno sodnijo v Šoštanj klicanih nekaj strank zaradi pretiranja vinskih cen. So bile to same ženske, ki imajo može pri vojaki. Pri zaslišanju se jih je pa od dotičnega uradnika psovalo v oderuhi itd., da so prišle revice vse zbegane domov. In zakaj? Ker so vino, katerega so same s krvavimi žulji pridelale, prodale, čujte in strmite, po 3 K liter. Trgovcev in drugih spekulantov, kateri so milijone zaslužili, se pa ne tira na sodnijo! Če torej kmet, kateri se celo leto muči v vinogradu in na polju, proda vino po 3 K, mu že stoji barič za hrbtom, ako pa trgovec blago, ki je stalo pred vojno 50 vinarjev, proda danes po 30 do 40 K, se mu ne zgodi prav nič. Ali se je potemtakem štediti, da naše ljudstvo do uradnikov-tujcev nima nobene ljubezni?

Svaka sila do vremena! Enakih krivic ne bomo več trpeli. Dolžnost predstojnikov o. kr. uradov je, da se te razmere spremenijo na boljše, sicer bomo govorili drugače. Na neprijazno in neuljudno ve-

krog zlatega teleta — prostosti. Vabili smo eden drugega v posete, po večerih pa nam je kratko dolgčas g. d. ba, ki nam je poščegetala ušesa z nekaj komadi. Naše prosto gibanje je omejil nekoli po gestii legar, ki se je pojavil tukaj prvič med našim moštvom. Ni uda, saj so zlotovski židje cepali že kar v mirnih asih pod smrtnimi udarci te belezni, kateri teče zibelka ravno med nesnažnimi židi.

Korno poveljstvo v Buczacu je vsled izbruhov te vojne šibe izdalo povelje: orediti se morajo vse judovske kočure, se skopati ter umiti vsi židje, si obriti brade in lase. Vem, da za časa babilonskega zavožlanja jezikov ni bilo toliko zmede, krika in vika nego tokrat, ko so silili židje, da so morali izpolniti do pičice izdano povelje. Vojaki so jih tirali v vodo, pod škarje in britev. Nam so poplesavala srca od radosti: židje pa so jadikovali kot nekoč v babilonski sužnjosti. Obriti in ostrizen žid se ni pokazal nobeden več po dnevu na ulico. Samsoni so čakali v svojih očiščenih kolibah, da jim požene na novo noč las in brade.

Jaz sem užil v Potok Zlotem posebno lepe čase, ker sem lahko veliko občeval v ondnotnem dominikanskem samostanu, kjer sem bil gostoljubno dobrodošel ob vsakem času.

Po očetovi vrnitvi iz dopusta je došlo povelje, da se mora preseliti ves naš polk v Buczacz. To prijazno mesto je trpelo veliko vsled aeroplanov. Tu so strašili francoski letalci, ki so bombardirali celo mesto vsako mesečno noč.

(Dalje sledi.)

denje uradnikov-tujcev proti našemu ljudstvu pa bo di naš odgovor: Vsi na delo za takojšnje adejstvitov jugoslovanske države pod žezlom slavne habsburške dinastije, v kateri bo naš uradnik naš domače in naš brat — in ne tujec!

Naše žrtve za domovino.

Zalostna novica, ki je znova potrla že itak jako nesrečno družino Pučkovo v Zupetincah, je prišla pred par tedni, namreč da je sin in brat Leopold Pučko padel junaške smrti na južnem bojišču. Rajni, rojen leta 1897, bil je dne 15. oktobra 1915 polican v vojaški stan, ter prideljen k pionirjem št. 3. Bil je priden in značajan fant, vzor svojim tovarišem. Padel je, zadet v glavo od sovražne krogle, dne 7. novembra 1917 in je pokopan blizu mesta Motta (Caghi) ob reki Livenca na italijanskih tleh. In njegov oče Anton je že pred več kot enim letom storil v goratih Tirolah pod snegom junaško smrt.

Novaccerke v pri Celju. Dobili smo žalostno poročilo, da je na italijanski fronti v 11. soški bitki leta 1917 pri Gorici padel zadet od sovražne granate Franc Spes iz Malih dol, v starosti 23 let. Bil je tudi odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno I. vrste.

Ob božičnih praznikih se je raznesla tužna novica, da je padel na italijanskem bojišču, previden s sv. zakramenti za umirajoče, Ignacij Jež v 36. letu svojega vspešnega življenja. Bil je doma od Sv. Jurija v Slov. gor. Rajni je bil milega pa odločnega značaja. Ob svojem času je bil mašni strežnik, potem je več let opravil za najvišjo vnuemo službo mežnarja, odkoder ga je vzela vojna služba. Le dvakrat je bil tako srečen, da je videl še svoje mile domače kraje in svoje ljube domače, od kojih se je le pretežno ločil. Na dan zadušnice so bili po njegovem blagem naročilu obdarjeni domači reveži iz njegove zapuščine, kar znači, da je bil blagi mladenič usmiljen do revežev in bo tako tudi usmiljenje dosegel pri svojem Ljubem in Njegovi materi, koje zvest član se je pokazal ob vsaki priložnosti.

Spet je zadela bridka žalost Lorenčičovo hišo na Kušerniku pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Ob Veliki noči 1917 so izgubile ljubega očeta, A' zdaj so bile vesele prihoda brata Janeza iz Tirolskega. Dobil je eno celo leto dopusta. Pa Bog je drugače odločil. Dne 27. decembra 1917 je kruta smrt potrkala na njegova vrata in zahtevala dušo komaj 36 let starega, vrliga mladeniča. Bil je delaven in skrbljiv za vsako delo.

Od Sv. Urbana pri Ptujju nam pišejo: Zalostna vest je zadela kmeto hišo Fras v Ternovskem Vrhu dne 16. decembra 1917. Padel je marljivi gospodar, blagi mož ter ljubljani oče štirih še majhnih otrok, zadet od sovražne italijanske plinove bombe dne 6. decembra 1917. Pokojni se je že mučil za domovino in cesarja od začetka vojne, najpoprej v Galiciji in bil tam težko ranjen. Ko je okreval, je moral na Ogrsko in sedaj je že 23 mesecev bil pri sovražnem Italijanu na Tirolskem. Bil je pokojni Ludovik Fras priden gospodar ter naročnik „Slov. Gospodarja.“ Bog daj vsemu in nepozabnemu možu, blagemu očetu ter vzornemu občanu večni mir in zasluženi pokoj in naj mu bo tuja sovražna zemlja lahka!

Pred kratkim smo izvedeli prežalostno novico, da je padel kot hraber junak na italijanskem bojišču, zadet od sovražne ročne granate, dne 27. oktobra 1917 pešec Peter Siško, posestnik v Bregovju pri Sv. Antonu v Slov. gor. Pokojni je služil pri 47. pešpolku in je bil kot hraber branitelj ljube domovine od leta 1915 zmiraj na bojišču. Bil je vzgleden in miroljuben gospodar in tudi postrežljiv sosed.

Od Sv. Bolfanka v Slov. goricah se nam piše: Zalostna vest je došla pretekli mesec iz gališkega mesta Lvov, da je iztrgala kruta smrt iz naročja materi 19 let starega sina Franca Muršec (po domače Peklarov) iz Biša in ga izročila daljnji gališki zemlji. Bil je pridelen k artilerijskim baterijam. Napašla ga je strašna bolezen legar. Dne 9. novembra 1917 je izročil svoje mlado življenje na oltar domovine. Rajni Franc je bil spoštovan od vseh vaščanov. Ker je bil zelo priden, pošten in delaven, si je pridobil ljubezen daleč naokrog. Najbolj ga je pa ljubila njegova mati, ki ga je imela rajši kakor vse zaklade sveta. Zdaj žaluje po niem neprestano, in se ji ta rana gotovo prej ne zaceli kakor v hladnem grobu. Njegov oče se nahaja tudi na južnem bojišču. Smatrali so ga že tudi kot mrtvega, ker že več mesecev ni nič pisal, pa zadnje dni je vendar došlo poročilo, da še živi. Rajni sin Franc zapušča še doma tri mlajše brate in dve sestri.

Truplo zdaj je žrtev daljne zemlje. Bodi tamkaj tvoje spanje sladko! Naj miru tam nikdo ti ne jemlje. Saj življenje ti je bilo kratko!

Dne 6. decembra 1917 je padel na italijanski fronti 40letni Jožef Kebrič, doma iz Drvanje pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Dobil je sovražno kroglo v glavo. Zapušča vdovo in dva stroka.

Vsem padlim slovenskim žrtevam boči Bog previden Sodnik!

Sireli so se bližali vedno bolj pristavi, kjer je stanoval naš štab. Granata je bobnila ravno na dvorišče, da so popokale vse šipe od zračnega pritiska.

Oče oberst so me pogledali tresočo plano, me vragabili za roko s krikom:

„Gospod moj, beživa!“

Je pritulila še druga, tretja in četrta granata, vse na naš dvor. Stari so jo odbrusili v grabo ob štrypi; Rus je pa nehaj po četrta granati.

Oberst se je povrnil iz jarka enkrat pozno opoldan brez kape, ves zasopel in tresočih se nogic. Misem ga ušepnil z opazko, pač pa sem si mislil: ruske težke pretresejo tudi staro srce in kosti.

Obstreljevanje ni tirjalo nobene človeške žrtve; pa gospod oberst je le prosil na višjem mestu, naj nam dovolijo za nekaj kilometrov nazaj, kjer se bomo gibal lahko za Veliko noč bolj prosto. Prošnja je bila uslišana; še na veliko soboto v trdem mraku smo zapustili Sokulec ter se preselili v ozadje v mestce Potok Zloty.

Zloty je zelo stara naselbina, ki se odlikuje po lepi legi; pači jo le židovska nesnaga, ki se je dvigala za našega bivanja tamkaj do neverjetnosti judovske zanikernosti, lenobe, blata in smradu.

V Potoku smo obhajali Veliko noč s sv. mašo na prostem, z godbo ter veliko parado.

Koj po velikonočnih praznikih so nam napravili naš polkovni gazda veliko veselje: odpravili so dopust za celih 14 dni. Kako oprosčeno smo vzrili vsi, ko je zatoni za bregom oberstov voz in vsaj za nekaj časa njegova sitnost ter ne-živost.

Po njegovem odhodu smo rajali ter veselili e-